

JAN SAFAREWICZ: *Wybrane teksty umbryjskie*, Warszawa, (Państwowe wydawnictwo naukowe), 1954, str. 45, cijena 4 zł.

Naš autor se ponovo javio jednom korisnom i jeftinom knjižicom za studente. — Premda je o italiskim dijalektima u posljednje vrijeme izišlo više kapitalnih djela (Pisani, Vetter, Bottigliani), pisac je, imajući u prvom redu pred očima potrebe studenata, dobro zapazio, da takva iscrpna djela svojim opsegom, svestranošću i stručnošću ne će privući k sebi onoga, tko želi steći samo osnovno znanje iz tih dijalekata. S druge strane, student u većini slučajeva ponese sa studija od umbrijskoga i njemu srodnih dijalekata svega par izoliranih riječi u sklopu predavanja iz latinske historijske gramatike.

Idući dakle srednjim putem i držeći se principa „bolje išta nego ništa“, autor je sastavio ovo djelce, koje izlazi kao prva knjiga zbirke „Teksty do ćwiczeń językoznawczych“.

U uvodu su dani osnovni podaci o Umbrima i njihovu alfabetu, historijat iguvinskih ploča, njihov sadržaj i najvažnija literatura.

Od spomenika umbrijskoga dijalekta pisac je odabrao I., VI. i VII. iguvinsku ploču. Tekst je fotoreprodukcija poznatoga izdanja G. Devota *Tabulae Iguvinae*. — U rječniku na kraju knjige dana su najpotrebnija gramatička objašnjenja za pojedinu umbrijsku riječ kao i odgovarajući latinski izraz. Kod izrade toga rječnika pisac se služio pored spomenute knjige G. Devota i djelom V. Pisanija *Le lingue dell' Italia antica oltre il latino*.

Jedan nedostatak: donesen je samo umbrijski tekst. To je pisac doduše namjerno učinio, smatrajući, da su za razumijevanje teksta dovoljna razjašnjenja u rječniku. No ipak bi bilo zgodnije, da je ispod svakoga retka donesen uobičajeni latinski prijevod, kako se ne bi trebalo za svaku riječ obraćati rječniku; malo je naimе takvih umbrijskih riječi, kojima se značenje na prvi pogled daje prepoznati.

B. Glavičić, Zadar.

F. A. WRIGHT, *A History of Later Greek Literature: Second Impression*, London, 1951, p. 408.

Професор класичне филологије у Лондону Рајт у овом свом делу обухватио је историју грчке књижевности у тзв. покласично доба од смрти Александрове до смрти Јустинијанове.

Аутору се не може замерити што је узео овај датум за почетак покласичног периода старе Грчке, мада постоје и други датуми који би се могли узети у обзир за то¹). Али му се може замерити на термину до кога он простире, историју античке грчке књижевности. Мало је необично узети за то датум смрти цара Јустинијана (565). Готово сви писци узимају као најбољи датум за крај старе грчке књижевности 259 годину, када је затворена Платонова Академија, која тако симболично оличава грчку класичну филозофију и културу²).

Ова књига има многе добре особине. Она поседује списак одабране литературе (Select bibliography), где је на четири стране наведено преко сто-

¹) Неки сматрају да је за ово најподеснији датум битке код Херонеје (338 г.), када је класична Грчка изгубила слободу; неки узимају датум Александоровог доласка на престо (336). За почетак хеленистичког периода могли би се узети и други датуми, на пример година оснивања Александрије (332), која је за два-три века била центар ондашње светске цивилизације, или година битке код Гаугамеле (331), када је Александар дефинитивно срушио персиско царство. Међутим доста њих узима за почетак годину Александрове смрти (323), која је, изгледа, и најподеснија.

²) То, наравно, не значи да и после 529 г. није било грчких писаца који по карактеристикама свога рада припадају више античкој него византској литератури. Њих има не само у VI веку него и касније.